

OPEN BRIEF AAN DE POLITIEK

FNV: Investeer in beter bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar openbaar vervoer

FNV Vervoer bestuurders Henri Janssen (FNV Spoor) en Marijn van der Gaag (FNV Streekvervoer) roepen politieke partijen op om ambitie te tonen en met een heldere visie te komen voor het openbaar vervoer (ov) in Nederland. Een visie waaruit spreekt dat ons ov niet wordt afgerekend op het aantal verkochte vervoersbewijzen, maar op haar maatschappelijke en economische bijdrage. Daarnaast pleiten beide FNV-bestuurders voor het zetten van een eerste daadwerkelijke stap richting goede en 25% extra, betrouwbare en snellere verbindingen tussen stad en platteland.

Het ov heeft zich nog altijd onvolledig hersteld na corona, maar uit alles blijkt dat het aantal reizigers snel zelfs ruim boven de aantallen van het pre-corona-tijdperk zal komen. Mede door deze tijdelijke dip, maar ook door de verkeerde prikkels, die de doorgeslagen marktwerking met zich meebrengt, verkeert ons ov inmiddels in een slechte staat. Er werd onnodig flink afgeschaald op lijnen, op materieel en ook op personele inzet. Met als duidelijk gevolg duurder, slechter bereikbaar en minder betrouwbaar ov. Het systeem van aanbesteden geeft bedrijven bovendien de perverse prikkel vanuit rendementsdenken af te schalen in plaats van extra te investeren om meer reizigers aan te trekken. Dat is de omgekeerde wereld.

Verdere achteruitgang ligt op de loer

In plaats van na de coronadip er voor te zorgen dat het ov 'het' alternatief voor de reizigers is, is het ov nu voor reizigers gewoonweg te duur geworden en zijn veel dienstregelingen te beperkt en onbetrouwbaar om een goed alternatief voor o.a. de eigen auto te zijn. Men jaagt de reizigers de auto in, in plaats van de reizigers via een aantrekkelijk aanbod, vanuit de auto, naar het ov te lokken. We zien een flinke afname van de bereikbaarheid en van het aantal reizigers en een stijging van ritprijzen. We zien vanwege personeelstekorten dat vervoerders incidenteel en steeds vaker ook structureel, lijnen laten uitvallen. Dat is niet zoals overheid, politiek en burgers het ooit voor ogen hadden. Verdere achteruitgang ligt op de loer. Daar moeten we een halt aan toeroepen. De politiek is duidelijk aan zet. Ter herinnering: de ambitie, om meer mensen uit de auto en in het ov te krijgen, staat nog steeds politiek overeind, maar dient nu echt in daden te worden omgezet.

Ons ov mag niet afgerekend worden op het aantal verkochte vervoersbewijzen, maar op haar maatschappelijke en economische bijdrage. Sterker nog, een beter bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar ov draagt bij aan het oplossen van de klimaatproblematiek, de woonproblematiek en versterkt de economische bedrijvigheid. Het zorgt immers voor minder files, betere bereikbaarheid en betere mobiliteit leidt tot meer werk. Politieke partijen hebben nu de kans om Nederland een stevige impuls te geven. Investeer in het ov en draag bij aan het klimaat, wonen, werken, de economie en sociale cohesie. Laat deze kans niet liggen!

Meer mensen uit de auto

Vorige week verscheen een artikel in de media van Freek Bos, directeur van reizigersvereniging Rover. Rover komt op voor de belangen van alle reizigers in Nederland en ziet ook met lede ogen toe

hoe de bereikbaarheid, de betaalbaarheid en de betrouwbaarheid van het ov verslechtert. Terecht dat Rover de politiek aanspreekt. Het ontbreekt de politiek aan een duidelijke ambitie en visie. De politiek moet echt een duidelijke ambitie etaleren om de achteruitgang in het ov te lijf te gaan. En tevens een heldere stip op de horizon zetten om aan te sluiten bij de aloude ambitie om meer mensen uit de auto te krijgen.

Kijk naar Duitsland en nu ook naar Frankrijk. Deze landen zetten in op onbeperkt reizen met het ov tegen een vast gering bedrag. Wat ons betreft neemt Nederland dit model over. Dat vraagt nu om uitbreiding van capaciteit aan infra, materieel en personeel. Zodat men ook in Nederland over een jaar of vijf onbeperkt kan reizen voor een vast bedrag.

Cruciale publieke voorziening

Het ov is voor Nederland een cruciale publieke voorziening. Een betrouwbare en landelijk dekkende dienstregeling met snelle verbindingen in heel Nederland is van groot economisch en sociaal belang en zorgt ervoor dat mensen de auto meer laten staan. Een beter bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar ov zorgt ervoor dat iedereen op tijd op het werk is. Dat scholieren en studenten het onderwijs kunnen volgen dat aansluit bij hun kwaliteiten en ambities. En het zorgt ervoor dat alle Nederlanders kunnen deelnemen aan de samenleving. Verder voorkomt het vervoersarmoede, bestrijdt het ons fileleed en houdt het stadscentra bereikbaar. Met als bonus vrijgekomen ruimte in stadscentra die voor wonen en ontspanning kunnen worden ingezet, doordat de auto voor een groot deel uit het straatbeeld verdwijnt. Het maakt ons land zo een stuk aantrekkelijker.

Kortom, nut en belang van het ov zijn bekend. Het gaat duidelijk niet goed en er moeten oplossingen komen voor de lange termijn. Daar is een politieke visie en ambitie voor nodig. Er moeten meer mensen de auto gaan laten staan. Laten we nu juist niet weglomen van deze ambitie, maar durf als politiek deze te (blijven) stellen/op te pakken en gestalte te geven.

Gezamenlijk de handschoen oppakken

Laten we gezamenlijk de handschoen oppakken en de achteruitgang van het openbaar vervoer te lijf gaan. Investeer als eerste stap in goede en 25% extra, betrouwbare en snellere verbindingen tussen stad en platteland. Daardoor wordt werken en wonen op afstand meer aantrekkelijk. We streven allemaal naar een schone en gezonde leefomgeving. Laten we daarom eveneens gezamenlijk inzetten op verduurzaming, met minder files en meer openbaar vervoer. Investeer in de toekomst. Wanneer de situatie kantelt en het ov een beter, voldoende bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar alternatief voor de auto wordt, dan zal men uiteindelijk de auto steeds meer laten staan.

De problemen in het openbaar vervoer en de oorzaken ervan, zijn door ons als FNV veelvuldig aangekaart. Onze witboeken zijn bij de politici bekend. Maar wij kijken graag juist samen met hen naar de kansen die er nu liggen met betrekking tot de belangrijkste opgaven van ons land voor de toekomst. Laten we daarom nu met elkaar gaan investeren in een beter bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar openbaar vervoer!

Henri Janssen, FNV Spoor bestuurder

Marijn van der Gaag, FNV Streekvervoer bestuurder